

Leidraad verantwoord masseren in de 1,5 meter samenleving

Bijlage 10: veelgestelde vragen

1. Bronnen

In dit document wordt antwoord gegeven op vragen die zijn gesteld over de leidraad. De vragen zijn beantwoord met behulp van een aantal bronnen, waar je nog meer informatie kunt vinden.

De informatie afkomstig is erg onderhevig aan wijzingen. We proberen deze wijzigingen zorgvuldig bij te houden en te verwerken in de leidraad en dit document.

Algemeen, RIVM

- www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/vragen-antwoorden
- www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/risicogroepen

Algemeen, Rijksoverheid

- www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19

Handhygiëne, Zorgvoorbeter.nl

- www.zorgvoorbeter.nl/hygiene/handhygiene/wanneer-wassen

Schoonmaken en desinfectie, Zorgvoorbeter.nl, NHG (huisartsen), RIVM en CTBG

- www.rivm.nl/hygienerichtlijnen
- www.zorgvoorbeter.nl/hygiene/hygienisch-werken/schoonmaken en
- www.ctgb.nl/actueel/nieuws/2020/03/02/desinfectiemiddelen-tegen-het-coronavirus-covid-19
- www.rivm.nl/hygienerichtlijnen/GGD
- <https://lci.rivm.nl/richtlijnen/reiniging-desinfectie-en-sterilisatie-de-openbare-gezondheidszorg>
- www.nhg.org/themas/publicaties/reiniging-en-desinfectie-van-ruimten-meubilair-en-voorwerpen
- www.zorgvoorbeter.nl/hygiene/handhygiene
- www.rivm.nl/hygienerichtlijnen/cupping

Privacywetgeving, Autoriteit Persoonsgegevens

- <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/algemene-informatie-avg/mag-u-persoonsgegevens-verwerken#wat-verstaat-de-avg-onder-bijzondere-persoonsgegevens-6339>

2. Algemeen

Hoe kunnen we onze cliënten duidelijk maken dat het weer veilig en vertrouwd is om behandeld te worden?

Als NGS hebben wij teksten en posters gemaakt die je kunt gebruiken in je communicatie naar de client.

Tip: op <https://www.youtube.com/user/RIVMnl/videos> vind je meer informatie over allerlei zaken inzake het Coronavirus. Wat is bijvoorbeeld het verschil tussen hooikoorts en COVID-19?

Welke leidraad is er als je op locatie (mensen thuis, bedrijven, sportvereniging) masseert?

Deze leidraad is primair bedoeld voor masseurs werkzaam in de praktijk, maar vormt ook een uitstekende basis voor die masseurs andere werkomgevingen, zoals stoelmasseurs en masseurs bij sportverenigingen. Ook organisatoren van scholingen kunnen de leidraad als basis gebruiken.

Ik val als masseur in de kwetsbare categorie, kan ik werken?

Als je tot een van deze groepen behoort, is het belangrijk om een advies aan je huisarts of behandeld arts te vragen hoe je, los van de leidraad, veilig kunt werken.

Ik heb als masseur klachten, kan ik werken?

Als je zelf (of een huisgenoot) klachten hebt (zie triage in de leidraad) dan ga je niet werken. Al je 24 uur vrij bent van klachten kun je weer werken.

Ben ik aansprakelijk als ik zelf corona blijik te hebben?

In Nederland geldt dat iedereen zijn eigen schade draagt, tenzij een ander aantoonbaar voor deze schade verantwoordelijk is. Dit betekent dat in een wetsartikel moet staan dat een ander verantwoordelijk is voor de schade.

In het wetboek staat dat degene die een toerekenbare onrechtmatige daad pleegt de schade van de ander moet vergoeden.

De onrechtmatige daad moet 'toerekenbaar' zijn. Dat houdt in dat iemand wist dat hij besmet kon zijn met het coronavirus en niet de gevraagde voorzorgsmaatregelen van het RIVM heeft opgevolgd. In veel gevallen weet iemand niet dat hij het coronavirus bij zich droeg. Als dat zo is dan is er dus geen toerekenbare onrechtmatige daad.

Kan het virus doorgegeven worden via zweet?

Het virus wordt niet via zweet doorgegeven. Door hoesten en niezen komt het virus uit neus, keel of longen naar buiten. Via kleine druppeltjes komt het virus in de lucht. Daarom is het van belang om 1,5 meter afstand van elkaar te houden.

3. Inrichting ruimte

Kunnen de WC en wachtruimte echt niet gebruik worden?

We hebben dit advies aangepast. Er kan alleen gebruik gemaakt worden van de wachtruimte tenzij er voldoende ruimte is om de 1,5 meterregel te borgen. Is toiletgebruik onvermijdelijk, dan meldt de client zich bij de masseur. Na ieder gebruik dienen alle contactoppervlakken gereinigd te worden. De afspraken worden zo gepland dat de cliënten elkaar niet tegenkomen en de ruimte snel gereinigd en/of gedesinfecteerd kan worden.

Moet ik ook planten en schilderijen verwijderen uit mijn ruimte?

Je verwijdert de spullen waar cliënten eventueel mee in aanraking zouden kunnen komen, zoals tijdschriften, folders en kinderspeelgoed.

Kan ik de airco gebruiken?

Ja. Een airco doet niets anders dan de geventileerde lucht afkoelen. Wij adviseren de ventilatorsnelheid handmatig in te stellen op een matige stand.

Wat als je niet kunt ventileren?

Je kunt denken aan een luchtreiniger of om deuren tegen elkaar open te zetten.

Hoe moet worden omgegaan als je in één pand samenwerkt met tweedere bedrijven. (Medisch pedicure en acupunctuur).

Je zult duidelijke afspraken met elkaar moeten maken. Met elkaar de verschillende leidraden doorspreken, zodat de client altijd veilig in en uit kan gaan. Maak goede afspraken met de eigenaar of medegebruikers over het frequent reinigen van de toiletten en wasbakken. Desnoods controleer/ reinig je dat zelf.

4. Persoonlijke beschermingsmiddelen en hygiëne

Algemene beleid mondkapjes

Het RIVM stelt het werken met mondkapjes en andere PBM (spatbril, schort en wegwerphandschoenen) niet verplicht. Het is niet zinvol en niet nodig om uit voorzorg altijd een mondkapje te dragen. Hoewel er soms coronavirus wordt aangetoond bij personen die (nog) geen klachten hebben, wordt het virus pas verspreid als het uit de neus of keel komt door hoesten, niezen of via de handen. Daarom is het heel belangrijk om altijd de hygiëne adviezen op te volgen: hoesten of niezen in de elleboog, papieren zakdoekjes gebruiken en regelmatig handen wassen.

Mocht je toch gebruik willen maken van PBM dan vind je in bijlage 7 een uitleg over de verschillende soorten en een advies.

Kun je met handschoenen masseren?

Het staat je zelf vrij om te masseren met handschoenen.

Tip: gebruik dunne soft nitril handschoenen. In bijlage 7 vind je de eisen.

Is een spatbril, voor spatten van buitenaf ook een idee ter bescherming van de masseur?

Het staat je vrij deze (in combinatie met chirurgisch mondkapje) te gebruiken.

- Reinig de spatbril en desinfecteer na elk gebruik de spatbril met alcohol 70%.
- Gooi het mondkapje na gebruik direct weg, het is voor eenmalig gebruik. Raak het masker niet aan bij het uitdoen, verwijder deze door middel van het elastiek of 'touwtjes'. Bewaar het masker niet in de dienstkleeding en draag het nooit los om de hals.

Ik heb zelf mondkapjes laten maken. Deze bestaat uit 4 lagen stof en een filter.

Mag ik hiermee aan het werk?

Mondkapjes dienen te voldaan aan een aantal eisen. Hoe goed bedoeld ook, eigen gemaakte mondkapjes voldoen hier niet aan. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en de GGD raden het gebruik van eigen gemaakte mondkapjes op de werkvloer af.

Hoe zinvol is het om de handen te desinfecteren als je ze net uitvoerig met zeep gewassen hebt?

Handhygiëne is handen wassen met water, zeep en een papieren handdoek of handen desinfecteren met handalcohol. Doe het nooit alle twee achter elkaar: dit is heel slecht voor je handen. Was je handen ook niet met bijvoorbeeld afwasmiddel. Afwasmiddel is gemaakt om onder andere pannen te ontvetten, dit maakt je handen dus ook droog.

Handalcohol kun je bijna altijd gebruiken, behalve in de volgende situaties.

- Zichtbaar vuil op je handen
- Natte handen
- Plakkerige handen
- Na eigen wc-gebruik

Dan is het wassen van de handen met water en zeep en het afdrogen met een papieren handdoek noodzakelijk.

De 'vijf momenten van handen reinigen' zijn hierbij het uitgangspunt (Bron: WHO):

1. Voordat een client wordt aangeraakt.
2. Voordat er wordt schoongemaakt of er begonnen wordt aan een medische procedure.
3. Na contact met lichaamsmaterialen en vloeistoffen.
4. Na fysiek cliëntencontact.
5. Na fysiek contact met de omgeving van de client

Ofwel:

- Kamer In (moment 1 van de WHO)
- Kamer Uit (moment 4 en 5 van de WHO)
- Voor Schoon (moment 2 van de WHO)
- Na Vies (moment 3 van de WHO)

Zie bijlage 3 voor een uitgebreide uitleg.

Moet ik na iedere behandeling de hele kamer schoonmaken?

Elk oppervlak waarmee jij als masseur of client mee in aanraking is geweest zal na iedere client moeten worden gereinigd en/of te worden gedesinfecteerd. Voor de vloer volstaat dagelijkse reiniging.

Verder is dagelijks huishoudelijk reinigen voldoende: stof afnemen, stof wassen, stofzuigen en nat reinigen.

Desinfectie van materialen en apparaten is alleen noodzakelijk als er zichtbaar bloed of andere lichaamsvochten op aanwezig zijn. Anders kan met alleen reinigen worden volstaan. Zie bijlage 3 voor een uitgebreide uitleg.

Wat is een goede handalcohol/gel?

Als alcohol de enige virusdoder in de gel is, moet er minimaal 70 procent inzitten. Als er een virusclaim op het etiket staat, beschermt het ook tegen het coronavirus.

Op www.ctgb.nl/actueel/nieuws/2020/03/02/desinfectiemiddelen-tegen-het-coronavirus-covid-19 kun je zien wat een goede handalcohol / gel is.

- Kies 'toon uitgebreide filters'
- Zoek in categorie: 'Biocide';
- Zoek in status: 'Toegelaten middelen';
- Zoek in producttypes: 'PT01' voor hand/huid desinfectie. Let op: desinfectie voor menselijke hygiëne is anders dan voor oppervlakten. Wil je oppervlakten die in aanraking zijn geweest met lichaamsvocht, kies van voor PT02.
- Eventueel kan nog een onderscheid gemaakt worden bij 'Gebruik' tussen professioneel (voor de masseur!) en niet professioneel (voor de client) gebruik.

Zie bijlage 3 voor een verdere uitleg.

Mag de client zelf handdoeken meenemen?

Advies is eigen handdoeken te gebruiken.

Je weet zeker dat deze schoon zijn en gewassen op 60 graden.

4. Triage

Is het, naast alle hygiëne maatregelen, raadzaam om eerst de temperatuur van de cliënt te meten?

In de leidraad is het meten van iemands temperatuur niet opgenomen, dus je kunt volstaan met het uitvragen van de client.

Mocht je toch de temperatuur willen meten, wees jezelf er dan van bewust dat je dient te voldoen aan de Algemene Verordening Persoonsgegevens (AVG). Het meten van iemands temperatuur is een verwerking van bijzondere persoonsgegevens. Dit is in principe verboden tenzij je je kunt beroepen op een wettelijke uitzondering én één van de grondslagen (redenen) voor het verwerken van 'gewone' persoonsgegevens. In de praktijk vallen sommige van die uitzonderingen en grondslagen (redenen) samen. Een grondslag kan zijn: *Iemand heeft uitdrukkelijk toestemming gegeven voor de verwerking van zijn/haar persoonsgegevens.*

Het is aan te raden dat je de reden van verwerking vermeldt in je privacyverklaring. Zo weten de mensen van wie je gegevens verwerkt waarom je dit mag. En komen zij niet voor verrassingen te staan. Dit kan je helpen om aan jouw informatieplicht te voldoen. Let op: zorg er ook voor dat je goed kunt onderbouwen waarom u voor deze grondslag heeft gekozen.

Zie ook de website van de Autoriteit Persoonsgegevens:

<https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/algemene-informatie-avg/mag-u-persoonsgegevens-verwerken#wat-verstaat-de-avg-onder-bijzondere-persoonsgegevens-6339>

Op de website van het NGS tref je meer informatie aan over de AVG.

www.ngsmassage.nl/leden/avg

Overigens dien je je zelf er van bewust te zijn dat een persoon geen koorts hoeft te hebben om toch drager te zijn van het coronavirus.

Kan ik cliënten met hooikoorts behandelen?

Als mensen niezen of verkouden zijn door hooikoorts kunnen ze volgens de triage niet in de behandeld worden. Tenzij je een client hebt die al jaren last heeft van hooikoorts en deze klachten als zodanig herkend. Bij twijfel of als de klachten anders aanvoelen dan adviseren thuis te blijven.

Ik twijfel of een client het coronavirus bij zich draagt. Wat te doen?

Bij twijfel: niet masseren!

Mag je cliënten boven de 70 jaar, die met regelmaat al jaren behandeld worden (mits geen gezondheidsklachten) en vitaal sterk zijn en zelf graag langs willen komen, een massage behandeling geven?

Wij adviseren om de behandeling van kwetsbare personen af te raden en uit te stellen. Deze groep mensen heeft een grotere kans om ernstig ziek te worden als ze besmet zijn met het nieuwe coronavirus dan anderen. Dat komt doordat de natuurlijke afweer van het lichaam bij mensen op leeftijd en bij mensen die een ziekte hebben vaak lager is. Geadviseerd wordt aan deze groepen om zoveel mogelijk thuis te blijven. Wees jezelf hier bewust van.

Als de client een nieuwe afspraak maakt, moet ik dan opnieuw de triage uitvoeren?

Ja, bij elke afspraak doe je een triage.

Kan ik via Whatsapp een triage uitvoeren?

Wij adviseren dit niet te doen, maar om iemand telefonisch te spreken. Je kan dan bijvoorbeeld horen of iemand verkouden is en beter doorvragen.

De client hoeft niet te tekenen, is dit wel rechtsgeldig?

Een overeenkomst komt, juridisch gezien, tot stand door een aanbod en de aanvaarding van dat aanbod. In beginsel is een mondelinge overeenkomst dus rechtsgeldig. Bij een mondelinge overeenkomst geldt wel dat het aanbod direct moet worden aanvaard. De overeenkomst is in dit geval de behandeling en het gegeven dat client niet tot risicogroep behoort of klachten heeft.

5. Massage

Kan ik de nek en hoofd masseren of alleen in buiklig?

In principe kun je alle onderdelen masseren. Door de (telefonische) triage mag je ervan uit gaan dat je een gezonde cliënt op de tafel hebt liggen.

Je kunt overwegen de cliënt een mondmasker te geven (type 1) of zelf een mondmasker te dragen (type IIR). Zie ook bijlage 7.

Mag ik cups gebruiken?

Ja dat mag, het is een advies om geen hulpmiddelen te gebruiken, omdat het weer tijd kost om te desinfecteren. Doe je dit toch, wees jezelf er dan van best dat je deze dient te reinigen of desinfecteren.

Ik gebruik massagewax uit een potje, kan ik dat gebruiken?

Dat kan zeker. Gebruik een lepel om de wax uit het potje te halen, zodat je niet telkens in hetzelfde potje zit.

Kan ik tappen/bandageren?

Ja, je kunt 'gewoon' tappen/bandageren.

Waarom eerst de handen vettig maken met olie?

Het virus kan niet aan jouw huid hechten door olie. Daarmee bescherm jij jezelf tegen besmetting. Alle handelingen die je normaal zonder olie doet, dus in de droge lucht met droge handen, kunnen een besmetting zijn. Dan kan het virus aan jouw huid hechten en wordt het heel besmettelijk van.

Daarbij komt dat als je kleine wondjes hebt in jouw eigen huid die onzichtbaar zijn, komt er een tussenlaagje door de olie die maakt dat jouw huid beschermd is. Tevens is het zo dat de vetlaagjes die we op de huid hebben door het vele handen wassen beschadigen, die beschermen normaal de huid op indringers. Nu breng je een extra laagje vet kunstmatig aan.

6. Handhaving

Wat is de NGS-klachtenregeling?

Als masseur hoort het afhandelen van een klacht bij je werk. Hoe lastig en vervelend dat ook in de praktijk kan zijn. Om je zo goed mogelijk te ondersteunen bij het omgaan met en afhandelen van klachten is de NGS Klachtenservice er voor je als NGS-lid.

Je kunt kosteloos gebruik maken van:

- een klachtenregeling en voorlichtingsmaterialen
- mogelijkheid om een klachtenfunctionaris in te schakelen

Voor masseurs die ook cliënten behandelen met (lichte) gezondheidsklachten is er de 'NGS Klachtenservice Wkkgz'. Deze masseurs dienen te voldoen aan de Wet Kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) en zijn verplicht om naast de hierboven genoemde voorzieningen (klachtenregeling en klachtenfunctionaris) ook nog aangesloten te zijn bij een erkende geschilleninstantie. De kosten voor de 'NGS Klachtenservice Wkkgz' bedragen € 30,- per kalenderjaar voor NGS-leden en € 50,- per kalenderjaar voor niet-leden. Onderstaand schema maakt e.e.a. duidelijk.

Op www.ngsmassage.nl/klachtenservice tref je meer informatie aan. Je vindt hier ook teksten die je kunt gebruiken voor je website.

We adviseren je cliënten te wijzen op de manier waarop ze een klacht kunnen indienen.

Worden er inspecties uitgevoerd in de praktijk van de masseur?

Ja, er worden door overheidsinstanties controles uitgevoerd.